

hozzájuk hasonulni, átídomulni alkalmasak. A nagy és életerős művelt társadalom testvéries megszilárdulása a nemzetnek hatalmas előnyére lesz. Az alsóbb osztályokat is közelébb hozza a megértés, béke, a közös nemzeti célok felé törekvés útján. S erre van szüksége az idegen népek közt elszigetelten élő, önmaga véréből táplálkozó magyar nemzetnek. A haladás e tekintetben jelentékenyen észrevehető, különösen a nagyobb városok előhaladó, modern közéletében. Itt azonban az a hátrány, mutatkozik sok helyen, hogy a gyökeres magyar családok csekélyebb arányszáma miatt a nemzeti jelleg nem eléggé domborodik ki.

Sokat várhatunk a nemzetközi szociáldemokrata eszméktől távol álló, józan, takarékos magyar köznéptől, melynél viszont azt róhatjuk fel, hogy kulturszükséglete még ezidőszert is vajmi kevés s így a közművelődés

és haladás különféle tényezőihez való anyagi hozzájárulás tekintetében nagyon is fukar.

Bármint alakuljon a jövő társadalom helyzete, a tiszta magyarság zömét alkotó történeti nemességet elnyomni, hagyományait kigunyolni, kiölni: sohanem fog jól felfogott érdekében állni a haza területén békésen boldoguló egyik társadalmi osztálynak, nemzetiségnek vagy felekezetnek sem. Ez megboszulná magát magán a hazán. A természetben láttuk, hogy amely vidéken a pillanatnyi üzleti érdek kiirtotta az őserdők hatalmas vén fáit, melyek erős, mély gyökereikkel megkötötték volt a televényt: ott talált a közelmúltban legkevesebb ellenállásra az elemek romboló hatalma, ott lepte, sodorta el az egész máramarosi, erdélyi talajt rémes hullámaival a pusztító áradás.

Miskolczy-Simon János.

Nemesség igazolás Nyitra vármegyében 1754|55-ben.

Hadik. Hadik István Vágújhelyen, fiai János, Ignác, Ferenc és László, hivatkozik a 60 évet felül haladó régi nemesi összeírásokra, amelyekben Hadik Mihály benfoglaltatik, ennek fia az esedező István, amit a becsatolt keresztlevéllel igazol, mely szerint Hadik István néhai Hadik Mihály és Jabloniczky Julianna fia 1702. szeptember 24. Vágújhelyen született. Ennélfogva kétségtelen nemesnek ismerték el. I. 335. és III. 234.

Hagara. Hagara János Szelőcén, fiai József és Ferenc és ennek fiai József és Ferenc, és mostoha testvére István bemutatta Túróc vármegyének Hagara István és testvérei részére 1670. kiadott nemesi bizonyítványát, mely szerint tisztelendő és nemes Hagara Zachariás bemutatta Lipót királynak függő és titkos pecsétjével ellátott, említett Hagara Zachariás, neje Teszáczy Katalin, gyermekei Mátyás, János, Zachariás, Sámuel, Pál, Elek, Mária és Katalin, és testvére István részére 1660. október 16. adományozott armálisát amelyet ugyanott ki is hirdettek és a kihirdetésről a fenti testimoniálist kapták. Hogy ezen Istvánnak a fia Ádám, azt egy 1692. május 19. kelt fassionalis levéllel igazolta, amelyből kitűnik, hogy Jókuthy Katalin, néhai

Jókuthy András leánya, Maszlak Ferenc neje anyai részét sógorának Hagara Ádámnak, Hagara István fiának és nejének, saját nővérének Jókuthy Annának engedte át; ezen Istvánnak a fia pedig az esedező Hagara János, azt a Dezser (Trencsén m.) községi nemesek 1715. június 2. kelt bizonyítvánnyal igazolták. Ezek alapján kétségtelen nemességüket elismerték. II. 158. és V. 57.

Hajóssy. Hajóssy Márton, Istvánnak a fia, Kopcsánban, fiai László, János, Pál és Antal, emberemlékezet óta a nemesség folytonos használatában lévén és leszármazásukat igazolandók hivatkoznak a legrégebb nemesi összeírásokra és ezen indokok alapján nemességük használatában meghagyattak. II. 623. VII. 6.

Hajóssy. Hajóssy György, Menyhért fia, aki néhai György fia Egbellen, és kiskoru fia Mihály szintén a fenti indokok alapján nemes. I. 451. és VII. 44.

Hajóssy. Hajóssy György, Szönyben, Komárom vármegyében, kiskoru fiai István, Imre, Márton, Mihály, Menyhért és János nemességét igazolandó állítja, hogy ő Istvánnak a fia, és néhai Menyhért unokája, és ezt egy 1756. március 5. Szenicen kelt tanuvallomással igazolta, Menyhért pedig előfordul a rég,

nemesi összeírásokban. Néhai Menyhértnek két fia volt: György és István, az esedező György pedig ezen Istvánnak a fia, és úgy Menyhért mint fia István Kopcsánban laktak, István körülbelül 1796. halt meg Kopcsánban. Hajóssy György nemessége használatában továbbra is meghagyatott. I. 489. és VII. 47.

Hajszky. Hajszky Ádám Tótsóokon, fia János bemutatta II. Ferdiuand királynak Bécsben, 1635. augusztus 11. kelt Nemcsovics János alias Hajszky, neje Baranovich Anna, testvérei Hajszky György, Pál és Jakab részére adományozott és ugyanazon évben kihirdetett armálisát, ezen Ádám Jánosnak a fia, aki az armálisban előforduló Györgynek a fia, ezt Csery Sándor helyettes alispánnak Tótsóokon 1754. december 23. kiadott bizonyítványával igazolta, melyből kitűnik, hogy Hajszky Ádámnak az atyját, Jánost, nagyatyját, Györgyöt jól ismerte, János 1752. halt meg Tótsóokon 70 éves korában, György pedig 1724. táján Boriban halt meg 100 éven felüli korban leányánál, aki előbbi feleségétől való volt és Boriban lakott, mindketten őrizték az említett armalist, az említett néhai Hajszky Györgynek második neje néhai Chery Jozefa volt, ettől származott János fia, az esedező atyja, és Klára leánya, Hagara Mátyás neje, és ezen Chery Zsuzsanna nevén örökölték Tótsóokon. Nemességét elismerték. I. 256. és IV. 172.

Halácsy. Halácsy János Vozokányban, fia Sándor, unokatestvére Ignác, Istvánnak a fia Nemesjácon bemutatta Trencsén vármegyének 1724. június 22. kelt testimoniálisát igazolván azzal az ősi birtokjogos nemes családtól való leszármazását, hogy Halácsy István és János fiai Istvánnak, aki Jánosnak, aki Györgynek, aki néhai Halácsy Miklós de Eadem fia, akik Nemes Halácsról származnak, ott ősi birtokjoguk van, kétségtelen nemesek és lakásukat Közép Jádra tették át még az esedező atyja a fenti István. A család alispáni tisztséget is viselt, mások pedig nádori és Illésházy családbeli praefectusok voltak, és Halácsy Miklós is, testvér atyafia szintén közbirtokos Halácson. Nemessége használatában meghagyatott. IV. 56. és II. 374.

Halácsy. Halácsy Ferenc ujabban jött Vozokányra és nemessége igazolására ugyan-

azon bizonyítékokat hozta fel, mint idősebb Halácsy János. Még kiskorában elszakadt a szülői háztól, katonasághoz ment és külföldön szolgált, a tiszti ügyész véleménye alapján családi kapcsolat igazolására utasítván, ennél fogva bemutatta Halácsy Ferenc atyja, néhai Halácsy Ferenc részére Trencsén vármegye által 1717 kelt testimoniálisát, mely szerint Halácsy Miklós és fia Ferenc de Eadem családja Trencsén és Nyitra vármegyében ősi birtokjogokkal a nemesi összeírásokban előfordul. Halácsy Miklós körülbelül 30 évig postamester volt Trencsénben. A birtokos nemesek sorába iratott Ferenc fiával együtt. II. 378. és IV. 58.

Halász. Halász József Párucán, testvérei Ferenc és Imre, továbbá István Nyitrán, az említettek unoka testvére Mihály fia, azután Pál Ürményben, ennek testvére István és fia Mihály bemutatta II. Mátyás királynak Pozsonyban 1608. december 4. kelt eredeti címeres nemesítő levelét Halász Márton, neje, gyermekei István, János, Miklós, Mihály és Éva részére, amelyet 1610. Vas vármegyében hirdettek ki. Az esedező Halász József, Ferencnek a fia, aki Mihály fia, aki a nemes levélben előforduló István fia, az Ürményben lakó Pál, szintén Ferencnek a fia, aki Pálnak a fia, aki a nemeslevélben szereplő István fia; ennek igazolásul bemutatták az 1754. október 25. Nyitrán kelt tanuvallatást, mely szerint Halász Pál és Mihály egy testvér atyafiak voltak, akiknek az atyjuk Halász István volt; Halász Pál Ürményben lakott és ott is halt meg, ott megmaradt fiai Ferenc és Mihály, Ferencnek a fiai pedig Pál, István és János 1754. élők, Mihálynak, említett Pál fiának, semmi maradvány nem maradt, Mihály azonban Pálnak egyik testvére Nyitrára szakadott, ~~kinék fia volt Mihály,~~ és ennek három fia vala, István, Ferenc és János, Ferencnek a fiai pedig 1754-ben Nyitrán laknak, úgymint Halász József és testvérei. Máshonnan szakadtak Ürménybe, de honnan, azt a tanuk nem tudják. Egyik tanu vallomása szerint „Mihály szeredi praesidiumban katonáskodott, a török által elfogattatott, mely Rabságból Ürményi hegyen levő szőlőt bányának Pálnak eladván, kiváltotta magát, azután Nyitrára lakását transferalta, az hol ott

is ismét eö fölséghe mellett katonáskodván, nagyidai harcban kurucok által megöletetett hagyván maga után három fiat Ferencet és Istvánt de harmadikának nevét nem tudhatya, s ennek fiától Ferentől származtak mostanában Párucán lakozó Halász József, Ferenc és Imre Uramék stb.“ A család cimere: pirosszinü pajzs, alján zöld hármás halom, a kimagasló középsőn királyi korona van, amelyből fehér pelikán emelkedik, hajlított nyakkal, csőrével mellét tépve és kifolyó vérével fiait behinti, nyílt sisak feletti koronából növő három buzalkalász két, piros-fehér, kék-aranszinü sasszárny közt. Takarók: piros-fehér, kék-arany. II. 178. és V. 60.

Haluss. Haluss János, Mártonnak fia, Szobotiston, unokatestvére Ferenc Novákon és ennek fiai: László és István Pereszlényben és fia, József bemutatta III. Károlynak Bécsben, 1717. augusztus 21. kelt Halus Márton neje Rozina, gyermekei György, Ferenc, Marton, István, Imre, Marianna és Ilona részére adományozott és ugyanazon évben Nyitra vármegyében kihirdetett armálisát, a leszármazásra vonatkozólag kijelenti János, hogy ő ifj. Mártonnak a fia, aki a nemes levélben foglaltatik. A család cimere: kékszinü pajzs, alján zöld mező, azon arany koszoru fekszik, a fölött fehér pelikán kiterjesztett szárnyakkal, meghajlított nyakkal, csőrével mellét tépi és kifolyó vérével három fiat eteti, nyílt sisak feletti koronából növő óriási sárkány, nyitott szárnyakkal, repülő farkkal, nyilhoz hasonló, ballábát a korona peremére helyezve, jobb lábát kissé felemelve piros almát szorongat. Takarók: fehér-piros, sárga-kék. II. 698. és VII. 21.

Hanák. Hanák István Nyitra-Vicsápon, eddig nemesség használatán kívül, bemutatta Trencsén vármegyének 1754. április 4. kelt testimonialisát, mely a *Szentál* család nemességét igazolja és állítja hogy ő a *Szentál* család utódja, és a Hanák nevet csak úgy vette fel. A kétségtelen nemes *Szentál* családbeliek állítják ugyan, hogy egy *Szentál* György Nyitra vármegyébe jött át és hogy a nemesség igazoló Hanák István ezen *Szentál* Györgynek a fia. A nemesi bizonyítvány szerint *Szentál* Istvánnak a nagyatyja, *Szentál* György Trencsén

vármegyéből Nyitra vármegyébe költözött át, a kérelmező Nyitra-Vicsápon telepedett le, Trencsén vármegyében Felső Drietomán lakott a *Szentál* család, idb. és ifj. *Szentál* János eskü alatt vallották, hogy bizonyos *Szentál* György Drietomáról Nyitra vármegyébe költözött át, amit a tanuk mind őseik előadásából, mind pedig magának *Szentál* Györgynek zálogleveléből tudnak, hogy az esedező *Szentál* Istvánnak az atyja János, ennek pedig atyja Ádám, azt *Zitnyánszky* Mátyás korosi plébános, ki mindkettőjüket jól ismerte, és mindkettőt a sissói temetőbe eltemette, papí hite alatt igazolta, vallotta egyúttal azt is, hogy olvasta a kisvendéghe anyakönyvben Ádám nevét, az esedező nagyatyját, hogy fia volt néhai *Szentál* Györgynek, akit melléknéven (perabusum) Hanáknak hivatnak. Ezen bizonyítékok alapján Hanák István nemességét elismerték. II. 362. IV. 22.

Hangyás. Hangyás János, Mihálynak a fia, Kismányán, fia Sándor és ennek fiai Pál, János, Mihály, végül másik fia Mihály kétségtelen nemesek. I. 10. és V. 166.

Hávor. Hávor Mátyás, néhai Jánosnak a fia *Szenicen*, fiával Györggyel, Berencsuradalomban és másutt levő ősi birtokjoga, és a nemesség folytonos használata alapján, kétségtelen nemes. II. 554. és VII. 4.

Hávorka. Hávorka idb. László, fia József, és ifjabb Hávorka László Pereszlényben, ősidők óta a nemesség folytonos használatában lévén, és Pereszlényben levő ősi birtokjoga alapján kétségtelen nemes. II. 350. és IV. 1.

Hazucha. Hazucha György Vágújhelyen, fiai István, György, János, József és Imre bemutatta III. Ferdinand királynak Bocz Dániel, neje Huzó Zsuzsanna, unokái *Hazucha* Mihály, György, Katalin és Zsófia részére Bécsben 1637. augusztus 23. kelt 1638. Pozsonyvármegyében kihirdetett címeres nemesítő levelét, hogy ő Jánosnak a fia, aki a nemesítő levélben foglalt Györgynek a fia, igazolta az 1750. november 22. Vágújhelyen felvett tanuvallatással, mely szerint *Hazucha* Györgynek az apja János volt, ezé pedig György, amely utóbbi György 1690. táján (60 év előtt) halt meg körülbelül 60 éves korában és nemes ember volt. Ennek alapján kétségtelen nemesnek is-

merték el. A család címere: kékszinű pajzs, alján zöld mező, amelyen sárga oroszlán, nyitott szájjal, kiöltött piros nyelvvel, hátraemelt kettős farkkal szétterpesztett hátsó lábán áll, mellső lábaival a szemben fekvő márvány oszlopot öleli át a pajzs jobb oldala felé fordulva, nyílt sisak feletti koronán összetett szárnyú fehér galamb, csőrében három száraz búzakaralászt tart, takarók: sárga-kék, fehér-piros. I. 319. és III. 195.

Héder. Héder József, Andrásnak a fia Mártonfalván és fia József bemutatta Bars vármegyének 1679. Fábian Gergely és általa Héder András és Kiss János részére kiadott testimoniálisát, hogy az említett József fia Andrásnak, az köztudomásu dolog. 1740 december 14. Héder András bemutatta a Szentkereszten 1679. az ő nagyatyja néhai Héder András részére kiadott testimoniálisát, mely szerint nemes Kováchy István bemutatta Lipót királynak Bécsben 1677. nov. 3. Fábian Gergely, Héder András és Kiss János részére adományozott címeres nemesítő levelét, ennek alapján ezen nemesítő levelet kihirdették, és az abban foglalt személyeket Bars vármegye nemesei közé sorozták. Ennek alapján Héder Andrást, és testvéreit: Józsefet és Istvánt, kinek atyjuk Ádám, annak atyja pedig a nemesség szerző András volt, a verebélyi és szentgyörgyi szék kétségtelen nemesei közé sorozták 1740. december 19. Nagyatyjuk András a verebélyi szék szolgabirája volt, ő és utódai Felsőveszelén laktak. Ezen testimoniálisát 1741. október 25. Börzenyben is kihirdették. A család címere: kékszinű pajzs, alján tágas zöld mező, e fölött sárga oroszlán, nyitott szájjal, kiöltött piros nyelvvel, hátraemelt kettős farkkal, szétterpesztett hátsó lábain áll, mellső ballábát ragadozásra nyújtja ki, jobbában kivont kardot tart, a pajzs jobboldala felé fordulva, nyílt sisak feletti koronából nővő kardot tartó oroszlán, mint a pajzsalak. Takarók: sárga-kék, fehér-piros. I. 48. és V. 47.

Hencz. Hencz Ferenc Nemesjácról, fiai Ferenc és János, ennek fiai: Pál, László, István, Ádám, János és András, István pedig az ő fiaival: Istvánnal, Mihállyal, Györggyel, továbbá Imre és József, József fiával, és Mihály fiaival, Györggyel, Jánossal és Mártonnal, végül

Ferenc édes testvérek, ősi nemességük, és Eörvistyén és másutt levő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. I. 412. és III. 359.

Hencze. Hencze János, másik Jánosnak a fia, Vecsén, fiai István és János, testvére Mihály és ennek fiai Ferenc és Mihály, továbbá unokatestvére István és ennek fiai István és János Valkázon, ennek testvérei: Ferenc, János, András, és János fia János, András fiai pedig Ferenc és András Szentmihályuron bemutatják Komárom vármegyének 1699. január 8. kelt, az ő atyja néhai Hencze János és testvérei István és Mihály részére kiadott eredeti testimoniálisát, melyben igazolja a vármegye, hogy az említett közgyűlés alatti Hencze János bemutatta a vármegyének eredeti bizonyítványát, és hogy ennek alapján kétségtelen nemesnek ismerték el. II. 88. és II. 31.

Hideghéty. Hideghéty József Mocsonokon, fiai Márton, Ádám és István, bemutatta Pozsony vármegyének 1754. november 2. Hideghéty István és a fenti József részére kiadott szegénységi és nemesi bizonyítványát. Hogy Hideghéty József a Pozsony vármegyében, Hideghéten ősi birtokos család tagja bemutatta Pozsony vármegye szolgabirájának 1754. nov. 2. kelt bizonyítványát, mely szerint ő Hideghétről Mocsonokra ment át lakni, és hogy a család ősi birtokát elzálogosította azt az 1754. november 10. Csütörtökön (Pozsony m.) kelt tanuvallatással igazolta, ebből kitűnik, hogy „néhai Hideghéty Imre, instans Hideghéty József öreg atyja, hogy néhai öreg Hideghéty Istvánnak, akinek fia Nemesolgyán lakik, osztályos egy testvér atyafia volt, hogy Hideghéty Imrének ugyan Hideghéty István osztályos egy testvérenek ugyan János névű süket édes fia maradt, az édes anyját is jól ismerte, Ordódy Zsuzsannát, azt is jól tudja a tanu, háborúságos idők valának, néhai Hideghéty Imrének meghagyott özvegye Ordódy Zsuzsanna ugyanott Hideghéten tisztviselő németes forma emberhez ment férjhez, azt hívták Kloknernek tudja a tanu, hogy Instansnak édes atyja Hideghéty János, úgy nem különben maga Instans Hideghéty József uram is valóságos tagadhatlan vér szerint való Atyafia ezen csallóközben Hideghéti Józsaéhoz több Hideghéti familiából condescendáló Atyafiakkal osztályos

és gyökeres Attyafiak, azt is jól tudja a tanu, hogy ezen Hideghéty Imrének illető jószágát mostani Instans Uramra és édes attyára nézendő illető portiót ugyan Ordódy Zsuzsanna Klokner névű urával zálogban vették Méltóságos Grófné Onellyné Asszonnak eö Nagyságának. Azután azon Hideghéty Imrénél maradtott süket édes fiát Nagyszombatba adták szabó mesterségre. János Szered városában Katona-utcában lakott és mostoha atyja után mestersége után Klokner Szabó Jánosnak neveztetett, és ennek fia a Mocsokon lakó Hideghéty József. II. 192 és V. 64.

Hyross. Hyross Ferenc, Györgynek a fia Szt-Mihályúron, és unokatestvére Jánostól származott György és ennek fia János kétségtelen nemesek. V. 166. és 172.

Hlatty. Hlatty János, fiai Pál, József és János Boriban bemutatták Lipót királynak Hlatty Mátyás és fiai Ferenc, István és Márton részére Bécsben 1678. március 28. kelt, és ugyanazon évben kihirdetett armálisát; a nemesítő levélben előforduló Ferenczel való kapcsolatát az 1754. november 21. kelt tanuvallomással igazolta, mely szerint Hlatty Ferencnek két fia volt: István és Pál, István fiai: István, Ferenc és Antal, Pálnak a fia pedig János. A család címere: kékszinű pajzs, alján zöld mező, azon öt búzakaralász, keresztbe fektetve a mezőből nőnek ki balról, jobbról pedig egy fa, két ága levágva, a belső ága pedig zöldelő levelekkel van tele, és az említett búzakaralások felé hajlik, egy karvaly karmai közt prédául egy madárkát szorongat; a nyílt sisak feletti koronából nővő öt búzakaralász és csonka fa fészekkel, egyébként mint a pajzs alak. Takarók: sárga-piros, fehér-kék. II. 476. és III. 65.

Havanda lásd *Hulák* István I. 387. III. 320.

Hlavna. Hlavna György alias Nozar Zsolnafalván, fia Janos és testvére Mihály, hivatkozik a 60. évet felüli nemesi összeírásokra, melyekben Nozsár István befoglaltatik, ennek fiai György és Jakab; ezt az 1686. szeptember 4. Zsolnafalván kelt okmánnyal igazolta, mely szerint Bednár Katalin Hlavna másképp Nozsár István neje, és fiai György és Jakab, hogy ezen Györgynek fiai György és János, az

1724. július 23. Zsolnafalván kelt osztálylevellel igazolták, ezen második Györgynek a fia megint György és Mihály, ami köztudomásu dolog. Kétségtelen nemességüket elismerték. I. 406. és III. 352.

Hlavnya lásd fentebb Hlavna másképp Nozsár. I. 406. és III. 352.

Hodiky János, Jánosnak a fia, Dezseren, Trencsén vármegyében, kiskoru fia János, bemutatva II. Ferdinand királynak Sopronban 1622. június 30. kelt Hodiky Márton, testvére Izsák, fiai András, Illés, György és Izsák részére adományozott és ugyanazon évben Nyitra vármegyében kihirdetett armálisát. Hogy az armálisban foglalt Andrásnak a fia János, azt az 1755. október 30. kelt inquisitióval igazolta, mely szerint Hodiky Jánosnak az atyja szintén János, ezé pedig András Ivánkán, Ottlik András 1723 körül ivánkai földesúr idb. Hodiky János, ifj. János atyját Bánból Trencsén vármegyéből Ivánkára korcsmárosnak hozta, ahol ifj. János fia született, ezen idb. Jánosnak az atyja András igen öreg ember volt, ő is Ivánkán lakott, de onnét visszament Bánba. Az említett ifj. Hodiky János Ivánkán született (kereszteltetett Berencsen) 1722. augusztus 1. Hodiky János és Ludervay Ilona szülöktől, amint ezt anyakönyvi kivonatával igazolta. A család címere: kékszinű pajzs, alján tágas zöld mező, azon egy nyakán nyíllal átlőtt, a pajzs jobb oldala felé fordult holló áll, a pajzsban három csillag van, első a pajzs alján, második a pajzs felső jobb, harmadik a pajzs felső bal-sarkában háromszög alakban elhelyezve ragyognak, nyílt sisak feletti koronából nővő holló, mint a pajzs alak, csőrében merkuriusi pálcát tart. Takarók: sárga-sötétsárga (fulvus) fehér-piros. I. 168. és V. III.

Hódossy. Hódossy József Livinán, hivatkozik a vármegye hiteles jegyzőkönyveire és nemesi összeírásaira, a kétségtelen nemesség folytonos használatára, családja nem csak ezen, de több más vármegyékben is ősi birtokjogokat élvez. A turóci konvent 1702. február 6. kelt okmányával igazolta, hogy Kosztolányi Judit, néhai Hódossy Sándor özvegye, kinek gyermekei János, Ferenc és Borbála, Jánosnak a fia pedig köztudomás szerint az esedező Hódossy József. II. 418. és IV. 102.

• *Holló.* Holló József vagy *Szalkay* bemutatta II. Ferdinándnak Bécsben 1624. január 17. Szalkay István, neje Chellie Ilona, gyermekei István, Zsuzsanna és Dorottya részére adományozott és Győr vármegyében 1655. kihirdetett armálisát; hogy ezen Istvánnak a fia István, az a nemesítő levélből tűnik ki, ezen ifj. István 1688. mint hadnagy Korponán a várban török ellen harcolván, nemzette fiát Mihályt, amit a korponai anyakönyvi kivonattal igazol, e szerint Mihály született 1688. január 11. Korponán Szalkay István akkori hadnagytól és nejétől Ferenczy Katalintól, ezen Mihálynak bátyja ifj. István volt, Mihály Holló melléknevet kapott, ezen Holló Mihálynak (alias Szalkay) a fia József, ifj. Szalkay István, aki „az esztergomi nationális militiában holta óráigh főtisztséget viselt.“ 1739-ben halt meg Esztergom, és fia Mihály szintén Esztergomban telepedett le. Idb. Szalkay István Korponán esett el, megöletvén a török által. Mihály szintén Esztergomban halt meg 1721 táján. A család cimere: kékszinű pajzs, alján zöld hármashalom, afölött páncélos könyöklő kar kivont kardot tart, a pajzs jobboldala felé fordulva nyílt sisak feletti koronából növény három, kékszinű strucc toll. Takarók: kék-arany, piros-fehér. II. 224. és V. 70.

Horecsny. Horecsny Sándor Boriból, testvére Antal Károly fiával, unokatestvéreik József, Mihály, Ferenc és László, Mihálynak a fiai, bemutatták Trencsén vármegyének 1755. január 21. kelt bizonyítványát, mely szerint Horecsny Sándor és Antal, néhai ifjabb Horecsny Pálnak a fiai, még atyjuk Hovorky községből a nyitramegyei Bori községbe költözött át, ifj. Horecsny Pálnak az atyja idb. Horecsny Pál volt, ami annak 1695. évi cessionális leveléből tűnik ki, amely idb. Hvorecsny Pálnak neje Kenyezey Anna volt, amit ifj. Horecsny Pál egy 1701. december 14. Hovorky községben kelt örökvallási levelével igazol; hogy pedig az esedezők t. i. Hvorecsny Sándor és Antal az említett ifj. Hvorecsny Pálnak a fiai, azt ugyancsak ifj. Hvorecsny Pálnak egy Brezován 1715. június 20. kelt fassionális levele igazolja. Idb. Hvorecsny Pál előfordul Trencsén vármegyének 1660., 1666. és 1670. nemesi összeírásaiban a kétségtelen

nemesek közt. Ezek alapján Hvorecsny Sándort és Antalt kétségtelen nemesnek ismerték el. I. 377. és III. 307.

Horváth. Horváth Ádám, és fia Ignác, Boriban bemutatta II. Ferdinándnak Horváth Mihály neje Szepessy Dorottya és fia részére Bécsben 1635. június 6. adományozott és 1637. Pozsony vmegyében kihirdetett armálisát; hogy az armálisban foglalt ifj. Horváth Mihálynak Tóth Erzsébettől született fia Péter, az Tóth Erzsébetnek Horváth Mihály özvegyének Majthényben 1672. április 6. kelt végrendeletéből tűnik ki, Péternek a fia pedig Ádám, azt az 1754. november 29. Boriban kelt inquisitio igazolja, A tanuk Horváth János Apajon (Pozsonym.) 56 éves, és Horváth István szintén Apajon, 52 éves, mindketten néhai Horváth Péternek a fiai. A család cimere: Piros és kék mezőre osztott pajzs, alján zöld hármashalom, afölött két fehér lilium nő ki, a felső mezőben természetes színű griff nyitott szárnyakkal, tátott szájjal kiöltött piros nyelvvel, leeresztett farkkal, mindkét mellső lábával zöldelő fát visz, a pajzs jobb oldala felé fordulva, nyílt sisak feletti koronából növény másik griff, mint a pajzsalak. Takarók: piros-fehér, sárga-kék. III. 406. Armális Nob. IV. 298.

Horváth. Horváth András, fiai Ferenc és Pál, ennek pedig fiai György és Antal alias *Sztrugár* Sziládon, hivatkoznak a 60 éven felüli vármegyei nemesi összeírásokra, amelyekben Sztrugár János előfordul, ettől származott István, ettől pedig András, amint ez a nyitrai káptalan 1719. évi protestatiójából kitűnik, hogy Sztrugár alias Horváth András, néhai Istvánnak, néhai Sztrugár alias Horváth János fiának fia, néhai nejétől, Szilády Zsófiától, Andrásnak pedig néhai Kelecsényi Borbálától való fiai András és Pál, amint ezt szlavnicai Sándor Adalbert Nyitra vármegyei alispán 1720. június 10. kelt kiadmánya igazolja. III. 52. és II. 468.

Horváth. Horváth András Egbellen, testvére József iskolába jár, bemutatta III. Ferdinánd királynak Pozsonyban 1653. március 19. Szikszay György de Nagybánya, *Horváth* János és ennek fiai György és Pál részére adományozott és 1661. Nyitra vármegyében kihirdetett armálisát, a leszármazásra vonatko-

zólág igazolja a bemutatott anyakönyvi kivonattal, hogy András, a nemes levélben előforduló Györgynek és Kollár Katalinnak a fia, született Egbellen. 1725. október 26. A család cimere: kékszinű pajzs, alján zöld mező, afölött drága kövekkel diszített királyi korona, amelyből különféle színű tollak tűnnek elő, nyílt sisak feletti koronából növény daru, bal lábán áll, jobb lábában kövecset tart, a pajzs jobb oldala felé fordulva. Takarók: sárga-kék, fehér-piros. II. 570. és VII. 143.

Horváth. Horváth Ferenc Pesten, Jánosnak a fia, aki Mártonnak a fia, Cabájon lévő ősi birtokjoga és annak alapján, hogy bemutatta a már 1700. évben ezen vármegye által részére kiadott testimoniálist, kétségtelen nemesnek ismertetett el. V. 85.

Horváth. Horváth Ferenc, Jánosnak a fia Szentmihályuron, testvére István, nemkülönbén másik István és János, Andrásnak a fiai, aki a fent említett Jánosnak a testvére, bemutatták III. Ferdinándnak Ratisbonában 1653. szeptember 3. Horváth István és testvére János részére adományozott és a verebélyi széken 1654. kihirdetett armálisát, hivatkozik a 60. évet felül haladó összeírásokra is, amelyekben ősei befoglaltatnak. A család cimere: Kékszinű pajzs, alján zöld mező, afölött sárga oroszlán szétterpesztett hátsó lábain egyenesen áll, tátott szájjal kiöltött piros nyelvvel, felfelé emelt kettős farkkal, mellső bal lábát ragadozásra kinyújtva, jobb lábában kivont kardot tart, a pajzs jobb oldala felé fordulva, nyílt sisak feletti koronából növény oroszlán, mint a pajzsalak. Takarók: sárga-kék, fehér-piros. V. 150.

Horváth. Horváth Gábor alias *Kóczy* Gábor Vágújhelyen bemutatta Győr vármegyének 1753. augusztus 17. kelt az ő részére kiadott testimoniálisát, mely szerint Horváth Mihály másképp Kóczy és fia, aki Nyitra vármegyébe Vágújhelyre költözött, bemutatta Mária Teréziának Pozsonyban 1741. október 28. Horváth alias Kotsy Mihály és féltestvére István részére adományozott, és 1742. április 2. Győr vármegyében kihirdetett armálisát, ennél fogva Horváth Gábornak, mint nemesség-szerző Mihály fiának kétségtelen nemes-

ségét elismerte Nyitra vármegye is. II. 525. és III. 138.

Horváth. Horváth István, Ferenc fia, néhai Horváth Begovics Györgynek a fia, Ivánkán, kiskoru fiai István és Márton, unokatestvére György a katonaságnál, másik Györgynek a fia és az említett néhai Horváth Begovics Györgynek unokája, emberemlékezet óta a nemesség folytonos használatában lévén, és leszármazsukat a fentiekben beigazolván, nemesi jogaik használatában meghagyattak. I. 451. VII. 44.

Horváth. Horváth István Gelénfalván, fiai János és Imre, ős idők óta a nemesség folytonos használatában lévén és ugyanott lévő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. II. 351. és IV. 4.

Horváth. Horváth János és féltestvérei István és Pál, néhai Jánosnak fiai és ezek fiai, és pedig említett István fiai: János, István és Mátyás, Pál fiai: János, András és István, nem különben Horváth Mátyás, Györgynek, említett néhai János testvérének a fia és fiai Ferenc és Mátyás, Dojcsón lévő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. II. 551. és VII. 3.

Horváth. Horváth József Vittencen, fiai Ferenc és János, testvére Mihály, Jánosnak a fiai, és Horváth György, Pálnak a fia hivatkoznak a vármegye régebbi nemesi összeírásaira, amelyekben Horváth Mihály befoglaltatik, ennek fiai János és Pál, azt a bemutatott 1735. január 14. Ujgalgócon kelt inquisitíóval igazolták, amelyből kitűnik, hogy Horváth János és Pál, Mihálynak a fiai, Mihály pedig és Bálint, a nemesítő levélben előforduló Jánosnak a fiai, mely nemesítő levelet 1590-ben II. Rudolftól kapták. Mihálynak a neje a vallo-mást tevő 64 éves Marchott Jánosnak a nővére volt, Mihály atyja János, a nemesség-szerző körvlbelüi 100 éves volt és csak Bécs bevétele után Dobravodán (Jókön) halt meg, az 1755. október 10. kelt tanuvallomás szerint Horváth Jánosnak két fia volt József és Mihály, Pálnak a fia pedig György. I. 397. és III. 340.

Horváth. Horváth Márton Szakolcán nemességének igazolására bemutatta keresztlevelet, mely szerint Horváth András 1692. nov. 25. Horváth Jánostól született, ez pedig 1673.

május 30. született Horváth Páltól, Márton pedig a fenti Andrásnak a fia. II. 711. és VII. 29.

Horváth. Horváth Pál Felsőelefánton, fiai István és Zsigmond Leffánton lévő ősi birtokjoga alapján kétségtelen nemes. I. 12. és V. 161.

Hosszay. Hosszay (Hosszú) György Csácsón, fia János, féltestvére, Ádámnak a fiai, unokatestvéreik: Gáspár Holicson, Pál Szenicen, József fiával, nemkülönben Gáspár és János, említett Gáspárnak a fiai szintén Holicson, továbbá János, Pál, László, András és Antal, Ferencnek, említett Gáspár féltestvérének kiskoru fiai Holicson, Holicson lévő ősi birtokjoguk és ősidők óta gyakorolt nemesi jogaik alapján kétségtelen nemesek. II. 550. és VII. 3.

Hrabovszky. Hrabovszky János Felsővásárdon, ősi idők óta gyakorolt folytonos nemesi gyakorlata, és Felsővásárdon, valamint Hrabovka trencsénmegyei községben lévő ősi birtokjoga alapjau kétségtelen nemes. II. 356. és IV. 9.

Hulák. Hulák István Kocsin községben, fiai Imre, József és István, és József fivére Mártonnal, nem különben György, János, György, Márton fiaival, unokatestvérei, azután Hulák Mihály és Márton, az első helyen említett István testvérei bemutatják Lipótnak Bécsben 1687. január 12. Hulák János, fiai János, Tamás és Mihály részére adományozott, ugyanazon évben itt kihirdetett címeres nemesítő levelét, hogy ők Jánosnak és Tamásnak a fiai, köztudomásu dolog. A család cimere: kék színü pajzs, alján tágas zöld mező, amelyen nemes szőlőtöke van róla lelógó szőlőfürtökkel megtelve, amelyen két kiterjesztett, szárnyu rigó ül és csipkedi a szőlőfürtöt, nyílt sisak feletti koronán nyugvó kék ujjas könyöklő kar markában három érett búzakalászt tart. Takarók: sárga-kék, fehér-piros, I. 387. és III. 320.

Hunyady. Hunyady Mihály és Ignác, az első Családon, a másik pedig Antal és Ferenc fiaival Tökésujfalun, a nemesség folytonos használata, valamint Kostyenén és egyebütt levő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. II. 257.

Hunyady. Hunyady Nep. János, Antal-

nak a fia Ürményben, Kostyenén, Kéthelyen és másutt levő ősi birtokjoga alapján kétségtelen nemes, I. 7. és V. 163.

Huszár. Huszár György, kiskoru fia József, Huszár András, fiai András és György, Huszár János, fiai János, József és Ferenc, Huszár Illés fiával Antallal Németprónán, a három utóbbi édes testvér; azonkívül Huszár Huszár János mindnyáján emberemlékezet felülhaladó idő óta a nemesség folytonos használatában vannak és Németprónán lévő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. II. 259. és VI. 6.

Huszár. Huszár Imre, Ignác és György, ez utóbbi kettő Istvánnak a fiai, nemkülönben Huszár József. Ferencnek a fia, emberemlékezet óta a nemesség folytonos használatában vannak és Tökésujfalun, ahol tényleg laknak, valamint másutt is levő ősi birtokjoguk alapján kétségtelen nemesek. II. 257. és VI. 5.

Huszár. Huszár János, Györgynek a fia Mártonfalván, fiai János, István és András, testvére a Komáromban lakó János, ennek fia szintén János, másik testvére Benedek, szintén Komáromban lakik, bemutatta II. Rudolfnak Prágában 1602. szeptember 15. Huszár Benedek, neje Geszthe Anna, unoka testvérei, Huszár Bálint, Benedek és Huszár Mátyás részére adományozott és 1603. Verebélyen kihirdetett címeres nemesítő levelét; hogy az esedező Györgynek a fia köztudomásu dolog, György pedig Gergelynek a fia, aki az armálisban előforduló Benedeknek a fia, ezt az 1691. január 28. kelt osztályos levéllel igazolták, melynek szószerinti foglalata a következő: Mi néhai Dricskey Huszár Benedek és Huszár Bálint testvér atyafiak, is azon atyafiaktól származott mostanyi gyermekei és árvái, Huszár Benedek öreg atyafi, gyermekei Huszár Gergely, Huszár Kata, attól született fiai Nehéz János és Jakab, Huszár Bálint árvái, Huszár Örsébet, Turcsányi Istvány, házastársa, Huszár Jutka, Orbán Istvány házastársa, Huszár Istók specificált. Atyafiak egyenlő akaratbul megegyezvén Nemzets Hajnal Istvány szolga Biró Uram és Cserebó Mihály eskütt uramék és több embereséges emberek kézissire léptünk accordára mind össi akar mely nevezett jószágunk igaz atyafiság szerint osztokodunk egyaránt, mely

osztályunk így következik. "Az ugyanezen kapcsolatot igazolja a verebelyi széknek 1731 február 24. kelt recognitiója: „Mi alább irt Verebelyi Széknek Szolga Birája és Esküttje recognoscálluk vigore praesentium: Hogy ezen Testimoniálissunk praesentaló Huszár György urnak az édes Attya néhai Huszár Gergel, azon Huszár Benedeknek legitimus successora és fia volt az ki az Aormálisban Huszár Bálinttal egy Testvérnek irattatik, a mely Attyafiuság és vérség, azon néhai Nemzetes Huszár Bálint és Huszár Benedek egy testvér Attyafiak árvái között adhuc in Anno 1691. die vero 28. Mensis Junii inialt Divisiojokból bőven és világossan

kitetszik. Amint hogy én alább subscribált Ttes Nemes Verebelyi széknek Szolga Birája ezen Huszár György uramnak az édes Attyját, föllebb megnevezett néhai Huszár Gergelyt Mártonfalván laktában jól ismértem. Melyrül attuk stb. Datum in Oppido Verebely die 24. Mensis februarii 1731. A család cimere: arany (ezsrei?) színű pajzs, alján zöld, azon fekete ló nyereggel (sella) letakarva, a pajzs jobb oldala felé tart, zárt sisak felett királyi korona, abból növc fekete ló, szájában . . . (hiányzó szöveg, talán zabla?) Takarók: arany-kék, fehér és megint kék. I. I. 35. és II. 135.

(Folyt. köv.)

A kisjeszeni Jeszenszky család nógrádi ágazatai.

Régebbi genealogusaink tévesen rokon eredetűnek tartják a nagyjeszeni és kisjeszeni Jeszenszky családot, holott a két familia közt a vezetékneven kívül semmi közösség nincs. Cimerük is különböző.

Turócmezgyében a Kálnok-patok partján fekvő Kisjeszen, régi nevén Járdán birtokot *Temérdek* András és fia nyerték adományba 1255. előtt IV. Béla királytól. A patak másik partján szemben fekvő Nagyjeszen-t, régi nevén Jeszen-t IV. László adományozta 1271-ben *Madya* fiainak. Ezekről és a fentebbiektől származott a két család, melyeknek azonos neve a XVI. század folyamán szilárdul meg.

A kisjeszeni törzsből a középkor végén több különnevű család vált ki: úgymint a kisjeszeni Jeszenszky család, melynek három ágazata a Simkovics, Piotrovics és Matyasovics¹⁾ ági névvel is megkülönböztette magát az 1700-as évekig; továbbá a kisjeszeni Pavlovics, kisjeszeni Jámbor s az Erdélybe szakadt kisjeszeni Thuróczy; úgyszintén a nagyrákói Rakovszky és a nagyrákói Feja családok.²⁾

¹⁾ Az 1754—55. évi nemesi összeírásban ezen főágak keretén belül még más megkülönböztetések is olvashatók.

²⁾ Jeszenszky Lajos es. és kir. konzul kéziratos munkája, Basel, 1912. s az ismert forrásmunkák.

A család régebbi multjára ezalkalommal nem terjeszkedünk ki, csupán az utóbbi századok folyamán Nógrádmegyébe származott oldalágakat említjük meg, a nógrádmegyei levéltár eredeti okiratai s újabb adatok alapján.

Jeszenszky János alias *Sinkovits* de Kisjeszen 1739 febr. 20-án nyert Turócmezgyétől nemesi bizonyítványt, melynek alapján Nógrádmegye 1753. szeptember 28-án igazolta a család nemességét. Ez az ág Losoncon lakott s közülük a fenti Jánosnak hasonnevű fia mint ág. h. evangélikus lelkész a pestmegyei Kiskörösre költözött s 1785-ben váltott Nógrádmegyétől testimoniálist. A Losoncon maradtak közül *Sámuel* a város polgármestere volt. Ennek testvére *Danó* (szül. Losoncon 1824 jan. 5.) a közéletben s az irodalomban egyaránt ismert nevet vivott ki magának. Ügyvédi vizsgát tett; majd az 1848—49-i szabadságharcban nemzetőr főhadnagy volt s részt vett a schwecháti csatában is. Az alkotmányos élet helyreállta után Balassagyarmaton az ügyvédi kamara elnökévé választott. 1875-ben ugyanitt kir. közjegyzővé neveztetett ki s 1879-től Budapesten működött hasonló minőségben. 1889-ben adta ki költeményeit „*Temérdek*“ név alatt. Irói érdemeiért a Petőfi-társaság rendes tagjává választotta. Elhunyt 1906 október 27-én.